

UCHWAŁA

Dnia 22 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Duś

protokolant: starszy sekretarz Renata Szczegot

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 22 czerwca 2022 r. wniosku Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej z dnia 22 czerwca 2022 r. o podjęcie uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w B. J. K.,

za czyn z art. 178a § 1 k.k.

działając na podstawie art. 135 § 1, § 5, § 6 i § 10 oraz art. 145 § 1a ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz.U. z 2021 r. poz. 66)

uchwalił:

I. zezwolić na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w B. J. K. za czyn polegający na tym, że:

w dniu 21 czerwca 2022 r. około godziny 20:45 w B. województwo [...] na ul. K., a następnie ul. W. znajdując się w stanie nietrzeźwości z wynikiem badania

o godzinie 21:18 - 1,06 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu,

o godzinie 21:20 - 1,09 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu,

o godzinie 21:45 – 0,99 mg/l w wydychanym powietrzu, o godzinie

22:12 - 0,93 mg/l w wydychanym powietrzu oraz stężeniem alkoholu

we krwi pobranej o godzinie 22:55 wynoszącym 2,02 promila,

stężeniem alkoholu we krwi pobranej o godzinie 23:25 wynoszącym

1,93 promila i stężeniem alkoholu we krwi pobranej o godzinie 23:55

wynoszącym 1,83 promila prowadził pojazd mechaniczny marki R. [...] o nr rejestracyjnym [...]

tj. o przestępstwo z art. 178 a § 1 k.k.

II. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

W dniu 22 czerwca 2022 r. o godzinie 18:22 w Sądzie Najwyższym Izbie Dyscyplinarnej zarejestrowano wniosek sygnowany przez Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, sygn. akt [...] .Ds. [...] o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej J. K. prokuratora Prokuratury Rejonowej w B. za czyn zabroniony polegający na tym, że „w dniu 21 czerwca 2022 r. w B. województwo [...] na ul. K., a następnie ul. W. kierował samochodem osobowym marki R. [...] o nr rejestracyjnym [...] w stanie nietrzeźwości z wynikiem badania o godzinie 21:18-1,06 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu i w następnych badaniach o godzinie 21:20 - 1,09 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, o godzinie 21:45 – 0,99 mg/l w wydychanym powietrzu i o godzinie 22:12 - 0,93 mg/l w wydychanym powietrzu, I badanie krwi pobranej o godzinie 22:55 stwierdzono stężenie alkoholu w wysokości 2,02‰,

II badanie krwi pobranej o godzinie 23:25 stwierdzono stężenie alkoholu w wysokości 1,93‰ III badanie krwi pobranej o godzinie 23:55 stwierdzono stężenie alkoholu w wysokości 1,83‰ tj. o przestępstwo z art. 178 a § 1 k.k.”

Na podstawie przedłożonego wniosku oraz materiałów postępowania przygotowawczego o sygn. [...] .Ds.[...] **Sąd Najwyższy uznał za uprawdopodobniony następujący stan faktyczny.**

W dniu 21 czerwca 2022 r. o godzinie 20:40 K. B. prowadząc samochód marki F. [...] w B. na ul. K. zwrócił uwagę na sposób przemieszczania się pojazdu marki R. [...] o nr rejestracyjnym [...], który wjeżdżając na rondo najechał prawym przednim kołem na krawężnik, a w trakcie zjeżdżania z ronda uderzył lewym kołem w krawężnik, co spowodowało podbicie pojazdu do góry i mocno nim zabujało na boki. Świadek K. B. zaczął podejrzewać, że prowadzący pojazdem może znajdować się w stanie nietrzeźwości. Jak podał w swoich zeznaniach kierującym

samochodem marki R. [...] był mężczyzna w starszym wieku z siwymi włosami, łysiną czołową, w okularach. Sprawca poruszał się za pojazdem świadka. W pewnym momencie K. B. dostrzegł w lusterku wstecznym, że kierowca ten przysypiał za kierownicą – „...widziałem jak głowa opadała mu na kierownicę i przysypiał oczy. I tak kilka razy.” Z zeznań złożonych przez K. B. wynika, że po przejechaniu skrzyżowania sprawca zjechał na lewy pas tak jakby chciał skręcić w ul. Z., jednakże gwałtownie zmienił pas ruchu i skręcił w ul. W.. Wówczas na około minutę świadek stracił z pola widzenia ww. samochód, po czym spostrzegł go w zatoczce przy Szkole [...] Nr [...]. W pojeździe nie było wówczas kierowcy, świadek zauważył, że przechodzi on przez ogrodzenie Prokuratury Rejonowej w B.. Wówczas K. B. powiadomił Policję telefonicznie o podejrzeniu prowadzenia samochodu przez osobę w stanie nietrzeźwości. Po jakimś czasie ww. mężczyzna wrócił do swojego samochodu, próbował otworzyć drzwi i wówczas K. B. podszedł do niego i zwrócił się słowami: „jest pan pijany, proszę oddać kluczyki.” Kierowca nie zastosował się do tych słów, wtedy też K. B. wyrwał mu je z ręki siłą. Jak zeznał, wyczuł od niego silną woń alkoholu, sprawca zwracał się do niego niewyraźną, bełkotliwą mową. K. B. ponownie zadzwonił na Policję i wtedy przyjechał patrol Policji. K. B. przekazał funkcjonariuszom Policji kluczyki odebrane kierowcy samochodu R. [...] (k. 9v – 10). Funkcjonariusze Policji w osobach Ł. H. oraz D. L. po zbliżeniu się do kierowcy samochodu R. C. wyczuli od niego woń alkoholu (k. 26-28, 33-34). Funkcjonariusz Ł. H. polecił kierowcy przygotować dokumenty i zakomunikował, że zostanie on poddany badaniu trzeźwości. Po wylegitymowaniu okazało się, że kierującym ww. pojazdem jest J. K., który powiedział funkcjonariuszowi Policji „pracuję tu obok w tym białym budynku” i żeby nie robić mu wstydu. J. K. poinformował Ł. H., że prowadził samochód pod wpływem alkoholu i, że czuje się pijany. O godzinie 21:03 J. K. został zatrzymany wobec uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu stypizowanego w art. 178a § 1 k.k. w związku z obawą zatarcia śladów (k. 6). Następnie J. K. został poddany badaniu stanu trzeźwości analizatorem wydechu. Badanie przeprowadził funkcjonariusz Policji D. L.. Badanie przeprowadzone o godzinie 21:18 wykazało 1,06 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, kolejne badanie z godziny 21:20 dało wynik 1,09 mg/l w wydychanym powietrzu, następnie o godzinie 21:45 badanie wykazało

0,99 mg/l w wydychanym powietrzu, zaś przeprowadzone o godzinie 22:12 ujawniło 0,93 mg/l w wydychanym powietrzu (k. 3 – 4).

Po uzyskaniu ww. wyników prokurator J. K. został przetransportowany do Zakładu Opieki Zdrowotnej w B. celem poddania badaniom na zawartość alkoholu we krwi. Próbkki zostały pobrane o godzinie 22:55, 23:25 oraz 23:55. Jak wynika z opinii z przeprowadzonych badań z zakresu badań płynów ustrojowych na zawartość alkoholu etylowego stężenie alkoholu etylowego w pobranych próbkach krwi wynosiło odpowiednio: 2,02 promila, 1,93 promila oraz 1,83 promila (k. 38 – 40).

Na posiedzeniu przed Sądem Najwyższym w dniu 22 czerwca 2022 r. w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora J. K., J. K. pouczone o możliwości złożenia oświadczenia na podstawie art. 135 § 6 Prawa o prokuraturze, poinformował, iż nie będzie korzystał z tego prawa ale udzieli odpowiedzi na pytania. Przyznał się do tego, że w dniu wczorajszym prowadził samochód będąc w stanie nietrzeźwości, przejechał ok. 2,5 km w terenie miejskim. Alkohol spożywał sam, między godziną 16:30 a 20:00 i było to 0,5 l czystej wódki. Wyraził skruchę i żał za takie zachowanie, szczególnie jest mu wstyd, z tego powodu że w Prokuraturze pracuje nieprzerwanie od 1983 roku. J. K. podkreślił w swojej wypowiedzi, że obywatelskie zatrzymanie mogło uchronić go przed dużo bardziej tragicznymi konsekwencjami.

Sąd Najwyższy wydając przedmiotową uchwałę oparł się w szczególności na treści opinii Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Wojewódzkiej Policji w B. z przeprowadzonych badań z zakresu badań płynów ustrojowych na zawartość alkoholu w celu oznaczenia w nadesłanej próbce krwi zawartości alkoholu etylowego, protokołach badania stanu trzeźwości oraz zeznaniach świadków K. B., Ł. H. oraz D. L. Dowodom tym nie sposób odmówić waloru wiarygodności, zostały przeprowadzone w sposób zgodny z prawem. Zeznania wskazanych świadków są spójne, logiczne i brak jest jakichkolwiek okoliczności, które uzasadniałyby kwestionowanie ich wiarygodności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Immunitet prokuratorski zaliczany jest do immunitetów formalnych. Nie wyłącza odpowiedzialności karnej czy też karalności za czyn popełniony, ale wprowadza zakaz pociągnięcia do odpowiedzialności karnej osób nim chronionych, bez uprzedniego uzyskania przez oskarżyciela zgody uprawnionego organu.

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, który Sąd orzekający w niniejszym składzie w pełni aprobuje immunitet „nie powoduje wyłączenia odpowiedzialności, czy też karalności za popełniony czyn, a jedynie wprowadza zakaz pociągnięcia osoby posiadającej taki immunitet do odpowiedzialności karnej przed sądem, chyba że oskarżyciel uzyska na to zgodę uprawnionego organu. Ochronne oddziaływanie immunitetu powoduje, że dopóki nie zostanie on uchylony prawomocną uchwałą sądu dyscyplinarnego, niedopuszczalne jest wszczęcie i dalsze prowadzenie postępowania przeciwko osobie, którą chroni. Jego uchylenie jest zatem warunkiem przejścia postępowania karnego (...) z fazy *in rem* w fazę *in personam*” (Orzecznictwo Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych, Warszawa 2017, uchwała z dnia 18 lipca 2016 r. sygn. SNO 29/16). Celem postępowania w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej jest ustalenie czy zgromadzony przez wnioskodawcę materiał dowodowy wskazuje na dostateczne podejrzenie, że prokurator w stosunku do którego oskarżyciel (wnioskodawca) skierował do sądu dyscyplinarnego wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej swoim zachowaniem (działaniem lub zaniechaniem), zrealizował znamiona przestępstwa opisanego we wniosku (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2003 r. sygn. SNO 29/03, LEX nr: 470220; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2006 r. sygn. SNO 3/06, LEX nr: 470201, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2016 r. sygn. SNO 28/16, LEX nr: 2080102).

Pod pojęciem „dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa” należy rozumieć „sytuację, gdy zebrane w sprawie dowody wskazują w sposób dostateczny na to, że sędziemu można postawić zarzut popełnienia przestępstwa. Jest przy tym oczywiste, że nie wystarcza samo przypuszczenie, iż było tak, jak twierdzi się we wniosku o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, ale nie jest też wymagane przekonanie o winie sędziego.

Postępowanie o uchylenie immunitetu (...) poprzez wyrażenie zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, nie jest bowiem postępowaniem rozstrzygającym o jego odpowiedzialności karnej, a więc sąd dyscyplinarny nie musi mieć pewności, że przestępstwo zarzucane sędziemu we wniosku faktycznie zostało przez niego popełnione. Naturalnie poddaje on wniosek analizie nie tylko pod kątem realizacji znamion przedmiotowych i podmiotowych zarzucanych czynów, ale także musi odnieść się do nich w optyce m.in. stopnia społecznej szkodliwości. Jednak biorąc pod uwagę specyfikę postępowania o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej zarysowaną powyżej, uznać należy, że znikomy stopień społecznej szkodliwości zarzucanego sędziemu czynu musi jawić się, jako oczywisty na podstawie dostępnego materiału dowodowego” (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2018 r. sygn. SNO 18/19, LEX nr: 2515772).

Rozpoznawany przez Sąd Najwyższy wniosek skierowany w niniejszej sprawie dotyczy czynu ściganego z oskarżenia publicznego. W takich przypadkach rola sądu dyscyplinarnego sprowadza się do weryfikacji przedstawionych przez wnioskodawcę materiałów zebranych w toku postępowania przygotowawczego w celu ustalenia czy w danym przypadku zachodzi dostatecznie uzasadnione w rozumieniu art. 135 § 5 Prawa o prokuraturze podejrzenie popełnienia przez prokuratora przestępstwa. Powzięcie takich ustaleń skutkujące zezwoleniem na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej warunkuje możliwość przedstawienia danemu prokuratorowi zarzutów w postępowaniu karnym, a także daje podstawę do wszczęcia postępowania przeciwko prokuratorowi poprzez przedstawienie mu przez wnioskodawcę zarzutu. Sąd Najwyższy podkreśla, iż taki przebieg postępowania nie przesądza o sposobie zakończenia śledztwa czy ewentualnym rozstrzygnięciu orzecznym przez sąd karny. Sąd dyscyplinarny ma za zadanie rozważyć adekwatność przedstawionego przez wnioskodawcę materiału dowodowego w odniesieniu do dyspozycji wynikającej z treści art. 135 § 5 Prawa o prokuraturze, a więc czy w sposób dostateczny uzasadnia on realizację znamion czynu, o którym mowa we wniosku.

Sąd Najwyższy jednocześnie zauważa, iż ocena zgromadzonego w toku śledztwa materiału dowodowego, nie powinna wykraczać ponad to, co konieczne

do dostatecznego uzasadnienia podejrzenia przestępstwa. Oznacza to, iż w gestii sądu dyscyplinarnego nie leży powzięcie pełnego przekonania, że przypisywane prokuratorowi przestępstwo zostało rzeczywiście przez niego popełnione, a jedynie ustalenie czy wersja zdarzeń przedstawiona we wniosku jest na tyle prawdopodobna, iż w ocenie sądu dostatecznie uzasadnia popełnienie przez prokuratora przestępstwa. W tym miejscu podkreślić należy, iż uchwała sądu dyscyplinarnego nie przesądza kwestii związanych z ewentualną winą prokuratora, którego dotyczy wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej. Ustalenie winy bowiem, należy wyłącznie do sądu powszechnego w postępowaniu karnym według reguł przewidzianych w Kodeksie postępowania karnego. Taka wykładnia unormowań związanych z kwestią rozpoznawania wniosku o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej przez sąd dyscyplinarny sprowadza się do konkluzji, iż sąd ten w istocie jest zobligowany do oceny wiarygodności zgromadzonego przez prokuratora (wnioskodawcę) w toku postępowania przygotowawczego materiału dowodowego, natomiast kompleksowa i ostateczna ocena tego materiału dokonywana jest już w postępowaniu karnym sensu stricto (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2016 r., sygn. SNO 29/16, LEX nr: 2087128).

W ocenie Sądu Najwyższego zebrany w sprawie materiał dowodowy wraz z treścią udzielonych przez prokuratora J. K. odpowiedzi daje podstawy do wydania uchwały zgodnie ze złożonym wnioskiem, ponieważ zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez wymienionego prokuratora przestępstwa stypizowanego w art. 178a § 1 k.k. Przedłożony Sądowi Najwyższemu materiał dowodowy uprawdopodobnia w sposób wyższy niż dostateczny sprawstwo J. K., co uzasadnia wydanie uchwały zezwalającej na pociągnięcie wymienionego prokuratora do odpowiedzialności karnej za czyn wskazany we wniosku Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej.

W obliczu ustalonych faktów nie ulega najmniejszej wątpliwości, iż prokurator J. K. został ujęty na gorącym uczynku przestępstwa w ramach przewidzianego w art. 243 k.p.k. zatrzymania obywatelskiego. Przesądza to tym samym zasadność

zastosowanego trybu oraz powoduje, że uchwała zezwalająca na pociągnięcie prokuratora J. K. do odpowiedzialności karnej jest natychmiast wykonalna.

Sąd Najwyższy, orzekający w niniejszej sprawie wskazuje na stanowisko doktryny, z którym w pełni się utożsamia, że „przedmiotem ochrony art. 178a są te same dobra prawne co w innych typach rozdziału XXI, a więc życie, zdrowie i mienie. Błędem jest odnoszenie ochrony do mającego abstrakcyjny charakter pojęcia bezpieczeństwa w komunikacji” (G. Bogdan [w:] Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Część I. Komentarz do art. 117-211a , (red.) W. Wróbel, A. Zoll, Kraków 2017, s. 513).

Powyższy pogląd zgodnie z którym, to życie i zdrowie są przedmiotem ochrony przepisu art. 178a § 1 k.k. potwierdzają dane ze statystyk Policji dotyczące wypadków drogowych w Polsce. „W 2019 roku uczestnicy ruchu będący pod działaniem alkoholu spowodowali 2 089 wypadków (6,9% ogółu), w których zginęło 265 osób (9,1%), a rannych zostało 2 389 osób (6,7%). Najliczniejszą grupę sprawców wypadków stanowili kierujący pojazdami. Z ich winy doszło do 1 655 wypadków, w których zginęły 192 osoby, a rannych zostało 2 015 osób. W odniesieniu do ogólnej liczby wypadków spowodowanych przez kierujących, kierujący pod działaniem alkoholu stanowili 6,2%. W porównaniu do 2018 roku nastąpił wzrost: liczby wypadków spowodowanych przez tę grupę kierujących o 41 (+2,5%) i osób rannych o 50 (+2,5%) (...) W grupie kierujących będących pod działaniem alkoholu największe zagrożenie bezpieczeństwa stanowili kierujący samochodami osobowymi, którzy spowodowali 1 092 wypadki (66,0% wypadków spowodowanych przez kierujących pod działaniem alkoholu). Wskaźnik ten jest wyższy niż w roku ubiegłym. W wypadkach zawinionych przez kierujących samochodami osobowymi zginęło 147 osób, tj. odnotowano 76,6% śmiertelnych ofiar zdarzeń spowodowanych przez kierujących pod działaniem alkoholu (2018 rok – 79,3%)” (E. Symon (opr.), Wypadki drogowe w Polsce w 2019 roku, Warszawa 2020, s. 64).

Wydając uchwałę w niniejszej sprawie Sąd Najwyższy oparł ją na kluczowych dowodach, tj. treści opinii Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Wojewódzkiej Policji w B. z przeprowadzonych badań z zakresu badań płynów ustrojowych na zawartość alkoholu w celu oznaczenia w nadesłanej próbce krwi

zawartości alkoholu etylowego, protokołach badania stanu trzeźwości oraz zeznaniach świadków K. B., Ł. H. oraz D. L. a także udzielonych przez prokuratora J. K. odpowiedziach na zadane mu pytania.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy uchwalił jak w sentencji, kosztami postępowania obciążając przy tym Skarb Państwa.

a.s.